

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Pedagogická fakulta

Adolescence a média

seminární práce do semináře Psychologie duševního vývoje

Vypracovala: Kateřina Hronová (UČO 273849)

Pedagogické asistentství anglického jazyka a literatury pro základní školy a

pedagogické asistentství dějepisu pro základní školy

bakalářské prezenční studium

imatrikulační ročník 2007

V Brně, 4.5.2008

Obsah

Úvod.....	3
Výzkum: Problematika mediální reality.....	4
Závěr.....	9
Literatura a internetové zdroje.....	10

Úvod a cíl práce:

Jako téma své seminární práce jsem si zvolila to s názvem “Adolescence a média“. I když samotný název může být vzhledem k dalšímu mému postupu trochu zavádějící z toho důvodu, že jsem si zvolila věkovou skupinu jedenáctiletých a dvanáctiletých žáků základní školy s církevním zaměřením. Cílem mé práce byl výzkum mediálně prezentované reality a její vliv ve zkoumané skupině. K zajímavým výsledkům přispěl i rozdílný věk respondentů, kteří bylo na pomezí prepuberty a puberty a také vliv prostředí církevní školy.

Výzkum: Problematika mediální reality

V rámci své seminární práce jsem si zvolila skupinu ve věku jedenácti a dvanácti let, žáky šesté třídy základní církevní školy. V předem připraveném dotazníku byly vypsány pouze čtyři kolonky – nejoblíbenější film, seriál, hrdina – vzor a časopis. S mým kolegou jsme se domluvili na rozdělení si třídy podle pohlaví a tak se mojí cílovou skupinou staly dívky z vybrané třídy.

Výsledky:

1) **Film:** High school musical – 6

Malí géniové – 1

Most do země Terabitia – 1

Piráti z Karibiku – 1

Harry Potter – 1

Setup 2 – 1

Bez odpovědi – 2

Vzhledem k početní převaze hlasů u filmu s názvem High school musical jsem se rozhodla zjistit si o něm nějaké informace, jelikož jeho název mi nebyl vůbec známý. High school musical neboli Muzikál ze střední je typickým výrobkem holywoodské továrny na cukrkandlové děti. Hlavní hrdinové této novodobé Pomády jsou vybírání mezi tisícovkami těch nejkrásnějších, nejroztomilejších a nejtalentovanějších dětí. Posléze se z nich stávají hrdinové a vzory pro mládež ve věku mezi 11-15 roky. Jsou totiž mladí, krásní a bezstarostní, prožívají neobyčejné životy plné lásek a přátel. Není tedy divu, že zaujmou široké publikum mladých slečen, které touží právě po tom, co jim tento druh filmů nabízí. Hrdinové nejsou hrniny v pravém slova smyslu. Nejsou pro ně důležití vzhledem k jejich kladným či záporným vlastnostem, ale spíše se orientují na vnější znaky.

Jako protiklad jsem zvolila film s názvem Most do země Terabitia. I když sám název nám spíše dává tušit, že se bude jednat o film z žánru fantasy, není to tak docela pravda. Příběh nás seznamuje s chlapcem a dívkou, kteří se liší od svých spolužáků a tak poté, co najdou přítele jeden v druhém, si vytvoří svůj vlastní svět. Svět, kde jsou vládci bájně země Terabitia a bojují proti zlu, které by jí mohlo ublížit. Vše, co se odehrává, jsou pouze jejich představy a sny. Tento film podává obraz i obtížné situace, se kterou se chlapec musí vyrovnat, když jeho kamarádka umírá. Film tak nakonec z řady proklamovaných fantasy snímků zcela vybočuje. Soustřeďuje se totiž na reálné situace, s kterými se některé děti musí vyrovnávat a funguje tak spíše jako jakýsi návod, jak je možné tyto situace řešit.

2) **Seriál:** Simpsonovi – 6

Ordinace v růžové zahradě – 2

Ošklivka Katka – 2

M.A.S.H. – 1

Zoufalé manželky – 1

Let 29 – 1

Simpsonovi jsou v současnosti nejspíš nejoblíbenějším a nejznámějším televizním seriálem, který se díky své vtipnosti a originalitě vysílá ve více než 70 zemích. Od svého začátku Simpsonovi posbírali 23 cen Emmy a nespočetné množství fanoušků. Takto je charakterizován jeden z nejsledovanějších seriálů současnosti, který sledují diváci ve věku od 11 let až po věkově pokročilejší skupiny. Dle mého názoru tento seriál není vhodný pro skupinu dětí, které se nacházejí na přechodu mezi prepubertou a pubertou. Vzory a názory prezentované postavami seriálu by mohli mít negativní vliv na jejich mravní výchovu, názory a postoje. I když je tento seriál jistou formou satirický, tato věková skupina ho takto nemůže vnímat a naopak se soustředí na realitu v něm obsaženou, kterou chápe jako skutečnou.

Dalším seriálem, kterým jsem se zabírala, je seriál české produkce s názvem Ordinace v růžové zahradě. Dost mě překvapilo zjištění, že děti v tomto věku sledují typ tohoto seriálu. Domnívám se totiž, že v tomto věku mohou jen těžko postihnout

všechny souvislosti a situace, které jsou v seriálu nastoleny. To, co je nejspíše zaujímá je prostředí a postavy, jelikož příběh se odehrává v nemocnici, kde se to hemží samými poměrně mladými a krásnými lidmi, kteří se potkávají v různých pokojích a neustále spolu diskutují o určitých, uměle navozených problémech a situacích. Dívky v tomto věku si všimají oblečení, účesů a líčení více než charakteru postav. Ví, že ta paní doktorka je či není hodná, ale hloubku postavy, je-li tam nějaká, postihnout nedokáží. Sledovanost tohoto seriálu dětmi je nejspíše zapříčiněna volnějším režimem, který je dětem ponechán. Můžou tak být déle vzhůru a sledovat i program určený pro dospělé. Vyjímkou ani nebývá přítomnost televize přímo v pokoji dítěte, které má tak volný přístup k televizní zábavě kdykoli chce.

3) **Hrdina – vzor:** Gabriell Solis – 2

Troy Bolton – 2

Dita – 1

Čestmír – 1

Barth Simpson – 1

Ashley Thisdale – 1

Hawkeye Pierce – 1

Kelay – 1

Bez odpovědi – 3

Obdivou hrdinkou číslo jedna se stala postava ze seriálu Zoufalé manželky, Gabriell Solis. Gabriel Solis, bývalá modelka, má vlastně všechno, o čem vždy snila: bohatého manžela, velký dům a bezstarostný život. Ale už i Gabriell poznala, že jenom peníze člověka šťastným neudělají. Nechává se utěšovat od zahradníka, naivního mladého hochy jménem John, který se do ní zamiloval...

Jako protiklad Gabrielly jsem si zvolila postavu Hawkeye Pierce ze seriálu M.A.S.H. Byla jsem opravdu překvapená, že se tento sarkastický lékař stal hrdinou jedné z dívek. Jeho postava je poněkud rozporuplná, což dokládají i následující charakteristiky: "Hněv obrácený dovnitř znamená depresi. Hněv obrácený mimo to je

Hawkeye., "Rebel od svých neostříhaných vlasů až po konce svých neostříhaných nohou.,, Ale přesto přese všechno nám nejen Hawkeye, ale i ostatní členové polní nemocnice v Koreji, podávají obraz tamější války z pohledu ne válečné mašinérie, ale lidí, kteří tam bojovali, lidí, kteří tam byli. Nevím, zda dívka je skutečně schopná porozumět nejen Hawkeyemu, ale i seriálu M.A.S.H.jako celku. Snad si ho oblíbila kvůli humorné podobě, kterou nám přibližuje hrůzy válečného dění. Snad právě proto na mě její výběr skutečně zapůsobil.

4) **Časopis:** Bravo – 3

Bravo Girl – 3

In – 2

Kačer Donald – 1

ABC – 1

Bez odpovědi - 3

Inzerce v Bravu, nejčtenějším časopise pro mladé, zasahuje téměř každého teenagera v České republice. Čtenáři ve věku 11–16 let si Bravo kupují kvůli nejžhavějším informacím ze showbyznysu, rozhovorům s jejich idoly, poutavým reportážím, novinkám z oblasti módy, sportu, techniky, internetu a mobilní komunikace, atraktivním posterům, hitparádám, filmovým tipům a mnoha dalším zajímavostem, které hýbou jejich světem. Bravo je časopis, který mladé čtenáře nejen informuje, ale také jim pomáhá zvládat problémy spojené s dospíváním v rámci poradny Lásky, sex a trápení. V celkovém počtu čtenářů jsou zastoupeni nejvíce čtrnáctiletí (35 % chlapců, 65 % dívek) převážně z větších měst do 100 000 obyvatel.

Z obálky vás tentokrát zdraví Anežka. Bývalá redaktorka IN podává svědectví o tom, jak se jí změnil život, když onemocněla leukemií. Dozvíte se, jak si ve vztazích vzájemně odpouštět, v testících si ověříte, jestli dokážete efektivně řešit problémové situace, také si ověříte znalosti zvířat. Slovenský zpěvák Richard Čanaky povypráví o svém vztahu k hudbě i své manželce. Sestra Laurencie prozradí, jaké to je žít jako řádová sestra. Přečtete si o dívce, o níž se ve čtrnácti letech dozvěděl celý svět - sv. Bernadettě. Jak být v pohodě vám poradíme v Krocích ke 100% svěžesti. Dáme vám

pár tipů, jak mít sametovou pleť a jak si vytvořit originální jarní model. Poloviční indiánka Rosangela vypráví o životě a zvycích v Brazílii.

I když se zpočátku zdálo, že si budou oba časopisy dosti podobné, nakonec se ukázalo, že jsem se mýlila a tyto časopisy se dosti liší. Bravo je asi jedním z nejčtenějších časopisů pro mládež a i naše generace z tohoto časopisu čerpala informace, které se týkaly našich oblíbených zpěváků, zpěvaček, herců, hereček a skupin; velký zájem u nás vzbuzovaly podrobnosti týkající se sexu a lásky a problémů spjatých s dospíváním. Tento časopis působí jako dobrý přítel, který má pro vás radu a pochopení, a který se nestydí věnovat se i těm nejintimnějším tématům. Na druhou stranu je nutno si položit otázku, zda jsou odpovědi v něm obsažené stoprocentně pravdivé a zda je toto nejlepší cesta pro získávání informací takového formátu. Opakem Brava je časopis In, který, jak nám už stručná charakteristika mohla napovědět, se dotýká nejen témat, které jsou rozebírány v Bravu, ale soustřeďuje se i na témata spojená s duchovním životem.

Závěr:

Z výzkumu jsem vyvodila následující závěry. U dívek ve věku mezi jedenáctým a dvanáctým rokem života jsou patrné rozdíly ať už ve výběru filmu nebo oblíbeného časopisu. Výběr často kolísá mezi ještě přetrvávajícím dětstvím a počáteční fází puberty. Dále jsem zjistila, že je tato mládež velkou měrou ovlivněna mediální kulturou a reklamou. Být in a znát to, co platí v dnešní době za jakési společenské minimum, je nutností a i tyto skupiny to jistě měrou pociťují. Důležitý byl i vliv prostředí, a to právě církevní školy, která jistým způsobem něčí výběr ovlivnila, ale při konečných součtech zjistíme, že hlavní roli při výběru rozhodně nehrála.

Literatura a internetové zdroje:

ČAČKA, Otto. Psychologie duševního vývoje dětí a dospělých s faktory optimalizace. Brno: Doplněk, 2000. ISBN 1081-171-2000.

Wikipedie, otevřená encyklopedie, dostupné na internetu:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana